

2071
B.A./B.Sc.(General)-Sixth Semester
Economics
Paper: Indian Economy
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one question from each Unit.

x-x-x

- I. Answer any nine of the following in about 25-30 words each:-
- What is meant by green revolution?
 - Name two states benefitted from green revolution in India.
 - What is meant by subsistence cultivation?
 - Name two central government public sector undertakings.
 - Name two largest private sector banks in India.
 - Mixed economic system proposed in which industrial policy resolution.
 - Name four major exports from India.
 - Name four large scale industries in India.
 - Name the two largest multinational corporations in India.
 - Name two indexes to measure inflation in India.
 - What is the major objective and first five year plan?
 - Name the new organization came into existence in the place of planning commission in India. (9x2)

UNIT - I

- II. What are the causes of low productivity in Indian agriculture, give your argument that increase in productivity is enough to enhance farmers income? (13+5)
- III. Explain various components of land reforms in India. Why land reforms failed in India? (13+5)

UNIT - II

- IV. Explain the main features of 1956 industrial policy resolution in India. (18)
- V. What are the advantages and disadvantages of small scale industries in India? (18)

UNIT - III

- VI. Explain the role of multinational corporations in India. Give your argument that the existence of multinational corporations lead to economic imperialism in India. (13+5)
- VII. Explain the division of financial resources between centre and states in India, what are the reasons for dispute between centre and states in sharing financial resources in India? (10+8)

UNIT - IV

- VIII. Explain the objectives of five year plans in India. Give your argument are the plans achieved its desired objectives. (10+8)
- IX. What are the causes of poverty in India? Inspite of number of measures taken by the government, why poverty is still existing? (13+5)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

(3)

ਨੋਟ: ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਸੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਧਨ ਕਰੇਂ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

*_**_*

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ) ਕਾ ਉਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੀਜ਼ਿਏ:-
(ਕ) ਹਰਿਤ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਸੇ ਕਯਾ ਟਾਤ੍ਪਰਯ ਹੈ?
(ਖ) ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਹਰਿਤ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਸੇ ਲਾਭਾਨ੍ਵਿਤ ਦੋ ਰਾਜਯਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।
(ਗ) ਨਿਰਵਾਹ ਖੇਤੀ ਸੇ ਕਯਾ ਟਾਤ੍ਪਰਯ ਹੈ?
(ਘ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਦੋ ਸਾਰ੍ਵਜਨਿਕ ਖੇਤਰ ਕੇ ਉਪਕ੍ਰਮਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਬਤਾਏ।
(ਙ) ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਨਿਜੀ ਖੇਤਰ ਕੇ ਦੋ ਸਭਸੇ ਭਡੇ ਬੈਂਕਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਬਤਾਏ।
(ਚ) ਔਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤਿ ਸੰਕਲਪ ਮੇਂ ਕੌਨ ਸੀ ਮਿਸ਼੍ਰਿਤ ਆਰਥਿਕ ਵ੍ਯਵਸਥਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀ ਗਈ?
(ਛ) ਭਾਰਤ ਸੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁਖ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।
(ਜ) ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਚਾਰ ਭਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਕੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।
(ਝ) ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਦੋ ਸਭਸੇ ਭਡੇ ਬਹੁਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਨਿਗਮਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਬਤਾਏ।
(ੜ) ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਮੁਦ੍ਰਾਸਥੀਤਿ ਕੋ ਮਾਪਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਦੋ ਸੂਚਕਾਂਕਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਬਤਾਏ।
(ਟ) ਪ੍ਰਥਮ ਪੰਚਵਰ੍ਸ਼ੀਯ ਯੋਜਨਾ ਔਰ ਪ੍ਰਮੁਖ ਉਦੇਸ਼ਯ ਕਯਾ ਹੈ?
(ਠ) ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਯੋਜਨਾ ਆਯੋਗ ਕੇ ਸਥਾਨ ਪਰ ਅਸਤਿਤ੍ਵ ਮੇਂ ਆਏ ਨਾ ਸੰਗਠਨ ਕਾ ਨਾਮ ਬਤਾਏ।

ਭਾਗ-1

2. ਭਾਰਤੀਯ ਕ੍ਰਿਸ਼ਿ ਮੇਂ ਕਮ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਯਾ ਹੈ? ਅਪਨਾ ਤਰਕ ਦੇਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੀ ਆਯ ਭਡਾਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਮੇਂ ਵ੍ਰਡਿ ਪਰਯਾਪਤ ਹੈ?
3. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਭੂਮਿ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਵਿਭਿਨ ਘਟਕਾਂ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਭੂਮਿ ਸੁਧਾਰ ਕਯੋਂ ਵਿਫਲ ਰਹੇ?

ਭਾਗ-2

4. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ੧੯੫੬ ਕੇ ਔਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀ ਮੁਖ੍ਯ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਔਂ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।
5. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਲਥੁ ਉਦਯੋਗਾਂ ਕੇ ਕਯਾ ਲਾਭ ਔਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ?

ਭਾਗ-3

6. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਬਹੁਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਨਿਗਮਾਂ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਅਪਨਾ ਤਰਕ ਦੇਂ ਕਿ ਬਹੁਰਾਸ਼ਟ੍ਰੀਯ ਨਿਗਮਾਂ ਕਾ ਅਸਤਿਤ੍ਵ ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਆਰਥਿਕ ਸਾਮ੍ਰਾਜ੍ਯਵਾਦ ਕਾ ਨੇਤ੍ਰਤ੍ਵ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਅਪਨੇ ਪਖ ਮੇਂ ਤਰਕ ਦੀਜ਼ਿਏ।
7. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਔਰ ਰਾਜਯਾਂ ਕੇ ਬੀਚ ਵਿਧੀਯ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਕੇ ਵਿਭਾਜਨ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕਰੇਂ। ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਵਿਧੀਯ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਕੋ ਸਾਝਾ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਔਰ ਰਾਜਯਾਂ ਕੇ ਬੀਚ ਵਿਵਾਦ ਕੇ ਕਯਾ ਕਾਰਨ ਹੈ?

ਭਾਗ-4

8. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਪੰਚਵਰ੍ਸ਼ੀਯ ਯੋਜਨਾਔਂ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ਯਾਂ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਅਪਨਾ ਤਰਕ ਦੇਂ ਕਿ ਯੋਜਨਾਔਂ ਨੇ ਅਪਨੇ ਵਾਛਿਤ ਉਦੇਸ਼ਯਾਂ ਕੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਯਾ ਹੈ।
9. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਗਰੀਬੀ ਕੇ ਕਯਾ ਕਾਰਨ ਹੈ? ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਏ ਗਏ ਕੜੇ ਉਪਾਯਾਂ ਕੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਗਰੀਬੀ ਅਧੀ ਭੀ ਕਯੋਂ ਸੌਜੂਦ ਹੈ?

*_**_*

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

*_**_*

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਹਰ ਇੱਕ) ਦੇ ਉਤਰ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-
(ੳ) ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
(ਅ) ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
(ੲ) ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?
(ਸ) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੋ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
(ਹ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
(ਕ) ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਤਾ ਕਿਹੜੀ ਮਿਕਸਡ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?
(ਖ) ਭਾਰਤ ਦੀ ਚਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
(ਗ) ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
(ਘ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
(ਙ) ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਦੋ ਸੂਚਕਾਂਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
(ਚ) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪਹਿਲੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੀ ਹਨ?
(ਛ) ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਨਵੀਂ ਸੰਸਥਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।

ਭਾਗ-1

2. ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਘੱਟ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ? ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ? ਅਪਣੇ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।
3. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭੂਮੀ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ ਕਿਉਂ ਅਸਫਲ ਹੋਏ?

ਭਾਗ-2

4. ਭਾਰਤ ਵਿਚ 1956 ਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਤਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
5. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀ ਹਨ?

ਭਾਗ-3

6. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਹੁ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਬਹੁ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਿਉ।
7. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਿੱਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ?

ਭਾਗ-4

8. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਇਸਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਪਣਾ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।
9. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹਨ? ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਪਾਏ ਬਾਵਜੂਦ, ਗਰੀਬੀ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਉਂ ਹੈ?

*_**_*